

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA www.mop.gov.si, e: gp.mop@gov.si
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

t: 01 478 74 00, f: 01 478 74 22

Številka: 35001-35/2009
Datum: 05. 02. 2009

ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE

Zrinjskega 9, p.p. 2011
1000 Ljubljana

Zadeva: Problemi pri prostorskem načrtovanju v občinah - predlog za pospešitev sprejemanja občinskih prostorskih aktov
Zveza: Vaš dopis z dne 26.01.2009

Spoštovani!

Z dopisom z dne 26. 01. 2009 ste se na ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter na ministra za okolje in prostor obrnili s pripombami, ki so jih posredovale občine na vaš poziv v zvezi s problemi, ki jih imajo pri prostorskem načrtovanju. Navajate, da veljavna zakonodaja v praksi oz, izpeljava postopkov priprave in sprejemanja aktov »ne zdrži«, oziroma ne deluje na način, kot si ga je zamislil njen pripravljavec. Glavni problem je v rokih, katere večina nosilcev urejanja prostora ne upošteva. Potrebno je večkratno posredovanje občine, da nosilec izda mnenje. Poglavitni razlogi za dolgotrajne postopke priprave in sprejemanja prostorskih aktov so postopek CPVO, slaba koordinacija med resorji, ki v tem postopku sodelujejo in njihova počasnost, zaradi česar bo nemogoče doseči terminski plan po Zakonu o prostorskem načrtovanju (v nadaljevanju ZPNačrt, Uradni list RS št. 33/2007).

Prejete pripombe smo na Ministrstvu za okolje in prostor pregledali in vam v zvezi z njimi posredujemo naslednje odgovore:

1, nosilci (predvsem MKGP, področje kmetijstva) zamujajo z izdajo smernic, tudi po več mesecev (neuradna informacija iz MKGP na dan 12. 1. 2009 je, da so v tem času pričeli s pregledom gradiv, prejetih novembra 2008) - nujno potrebna kadrovska okrepitev.

Odgovor:

V zvezi z izdajo smernic Direktorat za prostor, ki koordinira pristojne nosilce prostora, se ves čas trudi, da bi dosegel čim večjo odzivnost posameznih nosilcev urejanja prostora.

- 2. MOP je po ZPN-načrt dolžan organizirati usklajevalne sestanke med nosilci in občinami, kadar te ne morejo uskladiti osnutka OPN s smernicami. V praksi se to ne izvaja, pač pa je usklajevanje ponovno prepuščeno samim občinam in izvajalcem, kar smo počeli po prejšnjem zakonu In kar naj bi bila bistvena sprememba novega ZPNačrt, saj je bilo pri njegovi pripravi obljubljeno, da bo MOP vodil bistvene postopke namesto občin.**

Odgovor;

ZPNačrt v 49. členu določa, da ministrstvo poskrbi za usklajevanje med občino in nosilci urejanja prostora v primeru, ko občina ni mogla uskladiti smernic z osnutkom OPN, To pomeni, da je usklajevanje s strani Direktorata za prostor potrebno le v primeru, ko občina prejme medsebojno neusklajene smernice nosilcev urejanja prostora, V primeru, da obstajajo kakršnekoli nejasnosti v zvezi s smernicami posameznih nosilcev urejanja prostora, pa ima občina možnost, da preveri okoliščine vezane na posamezne režime.

- 3. vezano na točko 2 morajo občine sedaj same organizirati usklajevalne sestanke pri nosilcih. Na lokalni ravni to sicer ni težava, se pa pojavi velika težava na državni ravni, konkretno pri določanju terminov na MKGP - kjer se za termin usklajevalnega sestanka dogovarjamo tudi po mesec dni.**

Odgovor:

Na MOP glede določanja terminov ni težav, saj usklajevalne sestanke praviloma organiziramo v zakonsko določenem roku 15 dni.

- 4. vezano na točko 2 so občine predvsem pri usklajevanju z MKGP »prepuščene same sebi«, saj nimajo nobene strokovne podpore s strani MOP (kot je bilo z novim ZPNačrt pravzaprav predvideno), tudi vloga urbanističnega načrta ne igra pri usklajevanju z MKGP nobene vloge, gotovo pa ne take, kot bi jo po zakonu moral imeti. Čeprav so za naselja izdelani UN-ji, jih MKGP sploh ne akceptira kot urbanistično podlago. Prav uskladitev z MKGP je največja ovira (časovna in finančna) pri pripravi OPN-jev (najprej zamujajo s smernicami, nato zahtevajo dodatne kmetijske strokovne podlage, ne upoštevajo argumentov urbanističnih načrtov, za določitev datuma usklajevalnega sestanka potrebuje občina tudi do mesec dni, nato se na dopolnitev smernic ponovno čaka do nekaj mesecev, ker ne pristajajo na (zapisane) dogovore na usklajevalnem sestanku, ne glede na urbanistične argumente pa striktno zavračajo vsakršne posege na najboljša kmetijska zemljišča).**

Odgovor:

Urbanistični načrt (UN) je po ZPNačrt (strokovna) podlaga za načrtovanje prostorskih ureditev in posegov v prostor na območju mest in naselij mestnega značaja. Iz temeljnih načel ZPNačrt, zlasti iz načela usmerjanja prostorskega razvoja naselij, izhaja, da je širitev naselij prvenstveno treba usmerjati na zemljišča, ki so z vidika trajnostne rabe naravnih virov, ohranjanja najboljših kmetijskih zemljišč, ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine manj pomembna in so funkcionalno povezana z obstoječim naseljem. V skladu s tem načelom ter načelom strokovnosti mora biti izdelan tudi UN. Pri usmerjanju poselitve pa mora pripravljavec upoštevati vse omejitve, pogoje in režime posameznih nosilcev urejanja prostora, tudi MKGP. Seveda je potrebno za predlagane širitve pripraviti vse strokovne

podlage: bilance, demografske analize, prognoze, itd, Tako pripravljen OPN je podlaga za usklajevanje interesov urbanizma z interesi ostalih resorjev.

- 5. težava nosilcev na lokalni ravni Je ta, da ne poznajo ZPNačrt in se nekako ne znajdejo iz gradiv na strežniku MOP-a pri izdaji smernic. Načrtovalci in Občine smo tako primorani pred izdajo smernic nosilce na lokalni ravni »poučevati«, kaj je njihova naloga, kje dobijo gradivo, na kak način naj ga pregledujejo ipd., kar bi pravzaprav moral opravljati MOP, ki vodi bazo podatkov na strežniku.**

Odgovor:

V zvezi z operativnimi težavami pri pripravi novih prostorskih aktov je potrebno izpostaviti dejstvo, da si Direktorat za prostor ves čas prizadeva čim bolj olajšati delo pripravljavcev prostorskih aktov in tudi delo nosilcev urejanja prostora. V ta namen je seznanil vse evidentirane nosilce urejanja prostora s pogoji dostopa do podatkov prostorskih aktov v pripravi. Na spletni strani MOP so na voljo tudi vsa priporočila v zvezi z izvajanjem ZPNačrt, prizadevamo pa si tudi, da bi občine bolj racionalno pristopale k določitvi nabora nosilcev urejanja prostora, zlasti tistih na lokalni ravni.

- 6. predvidevamo, da bo predvsem v nadaljnjih postopkih nastala težava, ker MOP, natančneje Direktorat za prostor, ni nosilec urejanja prostora, kar pomeni, da ne izdaja smernic na osnutke OPN. Ker od MOP ne dobimo nobene povratne informacije, ali so po njihovem mnenju osnutki korektni, se pričakuje, da bodo taka mnenja izdajali v fazi izdaje mnenj na predlog OPN, Glede na to, da gre za zadnjo fazo, ki je usklajena z vsemi nosilci (ne pa tudi z MOP), gre pričakovati, da bo potrebno gradiva v fazi predlogov naknadno še dopolnjevati. Ker pa ZPN-načrt ne dovoljuje dopolnitve gradiva v fazi predloga OPN, je potrebno gradivo pripraviti kot povsem nov predlog (finančno in časovno povečanje obsega dela!) z novo vlogo za mnenja, pri čemer začne teči ponovno 75-dnevni rok za izdajo sklepa ministra.**

Odgovor:

V skladu z določili Zakona o lokalni samoupravi je področje urejanja prostora v najširšem smislu v pristojnosti občin, Pri pripravi prostorskih aktov mora občina, kot je bilo že poudarjeno, upoštevati vse pogoje in omejitve, za katere so pristojni posamezni resorji in s katerimi ščitijo javni interes, Pristojnost Direktorata za prostor je na eni strani, da skrbi za zakonitost pripravljenega gradiva z naslova vseh nosilcev urejanja prostora in da skrbi za njihovo medsebojno usklajenost. Na področju usmerjanja poselitve, ki je v izvorni pristojnosti občine, pa nadzira razvojne usmeritve tako, da preverja, ali so pri njihovi pripravi upoštevana temeljna načela Zakona o prostorskem načrtovanju in vsi podzakonski predpisi,

V fazi izdaje mnenja na predlog OPN na podlagi 51. člena ZPNačrt, ob morebitni ugotovitvi, da katera od vsebin ni **v skladu** s predpisi, občina vedno lahko predlog OPN umakne iz postopka potrditve ter ga nadomesti z novim predlogom. Tehnično, vsebinsko in postopkovno ni bistvene razlike med dopolnitvijo gradiva za predlog OPN ali novim predlogom OPN. V obeh primerih je treba odpraviti pomanjkljivosti in ministrstvu ponovno posredovati vlogo za izdajo mnenja, ministrstvo pa bo v najkrajšem možnem času pripravilo novo mnenje.

- 7. ZPNačrt prinaša bistveno novost, med drugim ločevanje razpršene gradnje in razpršene poselitve. O problematiki je bilo že veliko napisanega, izveden pa je bil tudi posvet in posredovanih je bilo že mnogo pobud, predlogov in problemov iz tega področja.**

Odgovor:

Tolmačenja v zvezi z razpršeno gradnjo in razpršeno poselitvijo so jasna in izvedljiva na konkretnih primerih, ki so bili predstavljeni tako Združenju kot Skupnosti občin Slovenije. S prostorskimi akti se načrtuje prostorski razvoj na konkretnem območju. Če se ta ne izvaja v želeni smeri, obstaja vedno možnost, da se prostorski akti spremenijo ali dopolnijo. Napačno je razmišljanje, da se s spremembo prostorskih aktov stavbna zemljišča le dodajajo. Ta se namreč lahko tudi spreminjajo nazaj v prvotno rabo, Pravica do gradnje objekta nastopi šele z izdajo pravnomočnega gradbenega dovoljenja na osnovi določil prostorskega izvedbenega akta in ne, kakor je pogosto napačno razumljeno, že samo z opredelitvijo stavbnega zemljišča v prostorskih aktih. S prostorskim načrtovanjem se vedno znova preverijo stara in upoštevajo nova dejstva, ki nastopajo v prostoru, stavbno zemljišče pa ni kategorija, ki se opredeli enkrat za vselej. Nova zakonodaja, tako kot do sedaj veljavna, omogoča vsebinske spremembe prostorskih aktov le v skladu s temeljnimi načeli in sicer, da naj se prostorski razvoj usmerja v naselja in da je razpršena gradnja negativen pojav v prostoru in kot tak neprimeren. Zato je razumljivo, da tisti izdelovalci in občine, ki s pripravo OPN ali sprememb veljavnih prostorskih sestavin planskih aktov postavljajo interese posameznikov pred javni interes, naletijo na težave.

- 8. težava je tudi v tem, ker bi moral MOP sprejeti državni strateški prostorski načrt v 6 mesecih po uveljavitvi ZPNačrt, kar pomeni, da z njim zamuja že za pol leta. V tem aktu naj bi bila predpisana merila in pogoji za gradnjo, predvsem pa bistvene vsebine, ki jih morajo imeti OPN-ji. Vprašanje sedaj je, ali bo potrebno OPN-je naknadno spreminjati (in Če, kdaj), potem ko bo državni strateški prostorski načrt sprejet, ker bodo OPN-ji gotovo z njim (vsaj v kakšni podrobnosti) neskladni. Poleg tega imamo načrtovalci težave, ker moramo sami določevati nekatere vsebine OPN, ki bi jih prav državni strateški prostorski načrt moral reševati na državni ravni. Čeprav imamo do njegovega sprejetja podlago v SPRP, pa ta ni dovolj konkretna za reševanje nekaterih težav v OPN-jih.**

Odgovor:

V zvezi s pripravo Državnega strateškega prostorskega načrta je potrebno poudariti, da je njegova vsebina vezana na nove okoliščine ekonomske krize in prilagajanja podnebnim spremembam in v tesni povezavi z regionalizacijo. Ravno zaradi slednjega ta načrt še ni bil pripravljen, vendar v vmesnem času ostaja v veljavi Strategija prostorskega razvoja RS, ki povsem ustrezno določa usmeritve za načrtovanje po posameznih prostorskih sistemih. Konkretnost DSPN namreč ne ho nič večja, Na podlagi usmeritev iz DSPN se določi zasnova prostorskih ureditev državnega pomena, za katere pa je po zakonu treba sprejeti državne prostorske načrte (27. člen ZPNačrt), Sprejetih in veljavnih OPN-jev ne bo treba spreminjati, če bo naknadno sprejet DSPN.

- 9. Za zaključek pa še sledeč predlog. Postopki priprave in sprejemanja občinskih prostorskih aktov bi se lahko bistveno izboljšali, če bi dosegli tesno sodelovanje posameznih nosilcev urejanja prostora (vsaj ključnih v prostoru), tudi s srečanji na skupnih usklajevalnih sestankih, torej da bi končno zaključili z dosedanjim**

individualizmom in načelom področne pomembnosti. Potrebno pa bi bilo tudi začasno povečati število Javnih uslužbencih pri posameznih soglasodajalcih, saj bo le tako možno ujeti roke.

Odgovor:

V zvezi s predlogom o tesnejšem sodelovanju posameznih nosilcev urejanja prostora se moramo z njim absolutno strinjati in ga tudi podpiramo. Vendar je potrebno poudariti, da tudi pri tistih nosilcih, ki so ključni pri urejanju prostora, obseg del in nalog ni vezan samo na pripravo prostorskih aktov. Prav tako je potrebno poudariti, da je stanje na posameznih resorjih zelo različno in da so zlasti resorji, ki so vezani na okoljsko problematiko, velikokrat deficitarni z vsebinami, ki so nujne za začetek priprave prostorskih aktov.

Dejstvo je, da se vseh manjkajočih vsebin ni možno nadomestiti čez noč. Vendar si skupaj prizadevamo, da bi dosegli čim večjo odzivnost posameznih nosilcev urejanja prostora in tako pripravljavcem olajšali delo pri pripravi prostorskih aktov, Prostorsko načrtovanje je v javnem interesu, zato je pri pripravi prostorskih aktov, kjer je često prisoten zasebni interes, potrebno oba skrbno pretehtati in paziti, da zasebni ne prevlada nad javnim interesom.

S spoštovanjem,

Karl ERJAVEC
MINISTER